

החזיר נשמות לפגרים מתים

עזריאל פכר את ידיו זו בזו בחוסר אונים, אברך צעיר היה, רק לפני זמן מועט נישא והנה צרה שכזו: רעייתו הצעירה מוטלת גוססת על פתח שערי מוות ובידו אין להושיע. גם הרופאים ייאשו אותם והודיעו שהמצב אבוד.

שעותיה של אסתר, רעייתו, היו ספורות. לפתע פקחה החולנית את עיניה וביקשה מעזריאל, בעלה, שיתקרב אליה. "הבטח לי", לחשה בקול ענות חלושה, "שלא תינשא אחר פטירתי לאף אחת בעולם. אין תחליף לאשת נעורים..."

עזריאל שידע שמצוה לקיים דברי מי שעומד למות כדי שיהיה לו יישוב הדעת, לא ניסה אפילו להבין מה אומרת אסתר. הוא פשוט הנהן בראשו כשדמעה רותחת זולגת על לחיו ונבלעת בזקנו הקטן. אבל אסתר התעקשה: "הב לי את ידך. תן לי תקיעת-כף (סוג של שבועה חמורה) שלא תינשא לאחר פטירתי לעולם". ועזריאל נתן. לאחר שעות ספורות התקיימה הלווייתה של אסתר למנוחת עולמים.

לאחר תקופה, ראה רבי שלמה לוריא, המהרש"ל (יום פטירתו י"ב כסלו), רבה של העיר לובלין, את עזריאל תלמידו ופניו נפולות. ביקש לעודדו שנקנסה מיתה על כל בן אנוש ובעז"ה במהרה ימצא את בת זוגו ההוגנת לו לקשר של קיימא.

אבל עזריאל הניד בראשו לשלילה. הוא סיפר לרבו שנתן בחוסר שימת לב תקיעת-כף לרעייתו המנוחה שלא יינשא בשנית. וכעת, אנה הוא בא?

המהרש"ל ביטל את דבריו מכל וכל: "ראשית כל, אתה מצווה ועומד מהר סיני לישא אשה ולהעמיד בנים, אין אפשרות להישבע על ביטול המצוה. ושנית, לא נתת דעתך באמת להישבע מרצון, אלא רק כדי להפיס את דעתה. נערוך לך התרת נדרים ותינשא בשנית".

עזריאל שב לחיך, שדכני לובלין דיברו בו נכבדות, ולאחר פרק זמן הקים את ביתו בשנית עם אלמנה צעירה שאף חייה נקטעו בחדות במות עליה אישה היקר.

החתונה נערכה מתוך חיוכים נרחבים, כולם שמחו כאשר לאחר הצער והכאב שב האושר להציף אהלבבות. אך ככלות שבעת ימי המשתה געשה ורעשה לובלין כולה: עזריאל נלקח לפתע לבית עולמו.

הנשמות הטובות שבלובלין שחו בוודאות שיד ה' פגעה בו על שעבר על שבועתו לרעייתו הראשונה, הרציניים שבהם הפטירו: איננו יודעים חשבונות שמיים. אך לכל הדעות המקרה היה מוזר ומזעזע.

המהרש"ל ששמע על פטירת תלמידו הודיע לאנשי החברא קדישא: ערכו לו את הטהרה כדת וכדין, וטרם תטמנוהו בקברו תקראו לי. כאשר הודיעו ראשי החברא קדישא למהרש"ל שמטית הנפטר מוכנה, טמן המהרש"ל פתק בכף ידו של עזריאל בו נאמר: "גוזרני עליכם, בית דין של מעלה, שתחזירו לי את האברך הזה". על החתום: שלמה לוריא...

את אנשי החברא קדישא ציוה המהרש"ל באזהרה חמורה שלא לכסות את קברו של עזריאל בעפר, כי אם להותירו פתוח.

ויהי בחצי הלילה ועזריאל מצא את עצמו עם תכריכים בבית העלמין בקבר פתוח ולא זכר את אשר עבר עליו ושב לביתו. בהגיעו דפק על זגוגית החלון בקראו לרעייתו הטריה שתפתח לו את הדלת. אך זו מיאנה וגירשה את ה"מת" בצעקות רמות.

במר נפשו הלך עזריאל לבית הכנסת וישב שם עד הבוקר. השמש ועשרת המתפללים הראשונים ברחו מפניו כמנודה ואיש - כולל אשתו - לא ההין לדבר עמו.

כראות המהרש"ל בצערו של התלמיד, גזר על שר של שכחה שישכיח את המעשה מעזריאל עצמו, מרעייתו, ומלובלין כולה את שאירע. והחיים שבו למסלולם הרגיל משל לא אירע מאומה.

צדיקי הדורות היו מפטירים בהערצה: תחיית המתים שערך המהרש"ל הייתה דבר קטן שכן על פי הדין התיר לתלמידו להינשא והצדק עימו, אך לגזור על שר השכחה שישכיח את דבר המעשה מכל תושבי לובלין - הינו דבר גדול עשרות מונים...

תפילת אלוקי נשמה, לנשים

הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל

שאל הגאון רבי זעליג קוסובסקי שליט"א את הגריש אלישיב: האם בברכת "אלוקי נשמה" יאמרו הנשים "מוֹדָה אני לפניך" בקמץ תחת הדל"ת במקום בסגול. הגרי"ש זצוק"ל ביטל לגמרי שינוי זה, ואמר שיאמרו כמו שהסבתא אמרה.

צריך שיכוון בלבו פירוש המילים שמוציא בשפתיו ויחשוב כאילו שכינה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו, עד שתישאר מחשבתו ומונתו זכה בתפלתו. ויחשוב כאילו היה מדבר לפני מלך בשיר ודם, היה מסדר את דבריו ומכוון בהם יפה לבל יכשל, קל וחומר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חוקר כל המחשבות.

שולחן ערוך, סימן צ"ח סעיף א'.

פרשת יתרו

הודש שיבט תשב"ג

לעילוי נשמות

הר"ר אלטר אהרן יצחק
ב"ר יוסף הרשקוביץ זצ"ל
נלב"ע י"ז טבת תשע"ז

Shch3910@gmail.com

גליון 07

העלון נתרם ע"י החפצים בעילום שמם
להצלחתם ולהצלחת בני משפחתם ברוחניות ובגשמיות

הבחינות הנ"ל שמהם אדם מורכב - גוף ונשמה. **זמני הברכה:**

מסביר הגאון רבי יהודה אשכנזי זצוק"ל בעל חיבור ה'באר היטב' על השו"ע: שאם בירך בבוקר ברוך מחיה המתים במקום ברכת אלוקי נשמה יצא. מדייק רבנו ישראל מאיר הכהן בעל המשנה ברורה את הדברים ואומר: שאם שכח לומר אלוקי נשמה ורוצה לומר לאחר שמונה עשרה, אינו יכול לומר מכיון שכבר אמר מחיה המתים בתפילת העמידה. מנגד הגאון רבי חיים מרדכי מרגליות זצוקל בספרו שערי תשובה טוען שאם בתפילת העמידה היה בדעתו לומר אלוקי נשמה מיד לאחריה, יוכל לומר אלוקי נשמה אחרי תפילת שמונה עשרה וכן משמע בפרי מגדים..

ובביאור הלכה כתב שאם רוצה לצאת גם ידי שיטה זו, שישן מעט ביום וכשיעור יוכל לומר אלוקי נשמה.

מביא רבנו משה איסרליש זצוק"ל בספרו דרכי משה (טור או"ח סי' מו א) את דברי בעל השבלי הלקט בשם ר"י משפירא שאף כשמתעורר באמצע היום צריך לומר אלוקי נשמה, אבל לא נהגו כך. וזה כפי הנראה מה שכתב במשנה ברורה (בס"ק ב) כשיעור משנתו בדווקא ולא כל זמן שיקיץ.

כותב רבנו מנחם המאירי זצוק"ל בביאורו למסכת ברכות (ס"ע"ב): כשמתעורר משנתו אומר אלהי נשמה שנתת בי טהורה וכו', ואינו פותח בה בברוך שסמוכה לחברתה היא ואין השינה שבאמצע קרויה הפסק וחותרם בה בא"י המחזיר נשמות לפגרים מתים.

יש מי שאומר שלא נתקנו ברכות אלו אלא פעם אחת ביום והוא בזמן שכיבה וקימה לרוב העולם אבל אם ישן ביום אינו צריך לברכן שלא על מעשה של עצמו נתקנו אלא על נוהג שבעולם שדרכן לשכב בלילה ולעמוד ביום, ויש חולקים בדבר.

הקשר בין אלוקי נשמה לאשר יצר:

כותב רבנו אהרן ב"ר יוסף הלוי זצוק"ל בעל הרא"ה בחידושי על מסכת ברכות (ס, ע"ב) ולפי שברכה זו סמוכה לחברתה, אינה פותחת בברוך. ומברך רק פעם ביום כי כוונת הברכה על מנהגו של עולם שדרכן בשינה, כלומר שינת הלילה בלבד, בשונה מברכת אשר יצר שמברכה כמה וכמה פעמים ביום.

כתב בעל השולחן ערוך: מכיון שברכות ההודאות אינם פותחות בברוך, לכן אלוקי נשמה אינה פותחת בברוך, ומוסיף בעל המשנה ברורה שאינה נקראת ברכה הסמוכה לחברתה ולכן יוכל לקום בבוקר ולומר עד אלוקי נשמה וכשיגיע לבית הכנסת ימשיך מאלוקי נשמה והלאה. ומכל מקום עדיף לומר אותה בסמיכות לברכת אשר יצר. וכן דעת הגאון מוילנא ולכן נכון להזהר בזה.

נשאל הגאון רבי עובדיה וסף זצוק"ל: האם יש להסמיך את ברכת אלוקי נשמה בבוקר לברכת אשר יצר? עונה הגר"ע: בברייתא במסכת ברכות (דף מו.) למדנו שכל הברכות פותחות במילה "ברוך". כמו לדוגמא ברכת "בורא פרי העץ", הרי היא פותחת במילה "ברוך". ויש טעם בדבר. ולפיכך עולה לכאורה השאלה אודות ברכת "אלוקי נשמה" הנאמרת בכל בוקר, מדוע אינה פותחת במילה "ברוך"?

ואמנם רבינו הרא"ש כתב בתשובה, שמכיון שברכת אלוקי נשמה אינה פותחת במילה "ברוך", לכן יש לאומרה מיד אחרי ברכת "אשר יצר", משום שברכת אלוקי נשמה צריכה להיות סמוכה לברכת אשר יצר, כאילו היא המשך לברכת

אין תפילה שבה ריקם

הרב דוד רוסמן שליט"א

בלשון הקדש, שורש המילה "תפילה" הוא פ.ל.ל, שפירושו - להתחבר. תפילה מוצלחת לא בהכרח אומרת שאנו מקבלים את מה שאנחנו מבקשים. בורא העולם איננו כספומט, ולפעמים התשובה שאנו מקבלים היא: "לא". אבל התפילה עדיין עשויה להיחשב "מוצלחת", שכן המטרה העיקרית של תפילה היא להתחבר, ליצור קשר עם אלוקים.

זה לא פוטר אותנו מאחריות. במשך כל הימים היה מוטל עלינו חיוב נורא, לעשות כל מה שהיה בכוחנו. התפללנו, התחזקנו, השתדלנו בכל הכח לקיים מצוות נוספות, להסיר את המחלוקות ולהתאחד. צברנו הערכה גדולה יותר של ערך החיים, התחזקנו סביב גורלנו המשותף, סביב מורשת העם היהודי, והצלחנו כולנו, להתפלל, בדמעות ובכונה, לבורא העולם. באמת השתדלנו.

אין תפילה לחינם, אין תפילה מבוזבזת. חכמינו מלמדים אותנו שכל התפילות, גם אלה שנראה כאילו הם לא התקבלו, נשמרות ומאוחסנות, אי שם, ובורא העולם עוד ישתמש בהם ויפעל בזכותם במועד מאוחר יותר. דוד המלך אומר לקב"ה (תהילים נ"ו ט'): "נדי ספרתה אתה. שימה דמעתי בנאדך, הלא בספרתך". הגאון רבי שמשון פינקוס זצוק"ל מסביר כי כל דמעה שאנו שופכים בתפילה, נשמרת על ידי אלוקים, עד שנעשה בה שימוש בזמן שנקבע לה. רק הקב"ה יכול לדעת מתי הגיע זמנה.

הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצוק"ל, המכונה: הסטייפלר, אמר פעם: "אסור להתיאש. אין דבר כזה שתפילה כנה מושבת ריקם, ללא מענה כזה. כל בקשה מעומק הלב שמופנית לאלוקים תמיד נענית. זה לא יכול להיות אחרת. אם היא לא נענתה היום - היא תיענה מחר. ואם לא מחר, אולי עוד שבוע או עוד חודש, אולי עוד שנה או עוד עשור, אפילו אם התפילות שלכם לא נענו בחיים שלכם, הם עוד ייענו לילדים שלכם, או לילדים של הילדים שלכם. אנחנו לא יכולים לומר בודאות מתי התפילה תיענה, אבל אנחנו יכולים להיות סמוכים ובטוחים שכל תפילה תיענה איכשהו, ביום מן הימים".

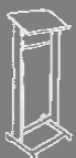
ד' אמות של הלכה

אלוקי נשמה | הסבר, הלכה, מנהג

ענין הברכה:

כותב רבנו יוסף קארו זי"ע בספרו שולחן ערוך (סי' מו, א) כשנעור משנתו יאמר אלוקי נשמה.

טוען הרא"ש בתשובות (כלל ד, א והובא בטור סי' ו') שבבוקר לאחר שמברך אשר יצר יברך מיד ברכת אלוקי נשמה לפי שהיא סמוכה לה. ונראה לבאר שברכת אשר יצר היא מענין יצירת גוף האדם, ומורה על שפלות האדם שהוא יצור בעל גוף ככל שאר הברואים שבעולם ואילו ברכת אלוקי נשמה ענינה הודאה על הנשמה שבאדם, שהיא טהורה שהיא חלק אלוק ממעל, ומצד הנשמה מעלת האדם היא למעלה מכל הברואים. ויש לומר שהסיבה שהסמיכו חז"ל ברכת אשר יצר לאלוקי נשמה הוא להורות על שתי

מתמוגג בדמעות שליש - כפשוטו ממש - בעת ברכת 'אהבה רבה', ואזי התברר כי התרגשותו בעת התפילות בישיבה מגלה אולי טפח על המתחולל בליבו בעת שמבקש ומתחנן הוא על עריבות דברי התורה, אך עדיין מסתירה היא טפחיים ויותר על התרגשותו הכבירה בשעה נכבדה זו... ולא רק בעת שלשת התפילות התפלל רבינו על סייעתא דשמיא בלימודו, אלא בכל הזדמנות בה נתקל בקושי או עמד בפני משימה לימודית מיוחדת - היו שפתיו מרחשות תפילה לבורא העולם כי יסייענו ויעזרנו, כאשר בין היתר שגורה על פיו תפילתו של רבי נחוניא בן הקנה: שלא אכשל בדבר הלכה!

מספר הגאון ברוך דב דיסקין שליט"א שפעם ניגש אל רבינו לשאול קושיא במסכת הנלמדת, ובטרם השיב רבינו תשובתו - הבחין הרב דיסקין כי הינו ממלמל את אותה תפילה נשגבה: שלא אכשל בדבר הלכה!

וזאת למודעי, לא רק כאשר נדרש להשיב תשובה לקושיא חמורה התפלל רבינו, אלא אף כאשר ניגש למסור את שיעורו השבועי הקבוע - היו שפתיו מרחשות בעשותו את דרכו מביתו אל היכל הישיבה, ואך תפילה אחת בליבו: שלא אכשל בדבר הלכה!

ואכן, רבינו חי במוחש כי לשם הצלחה בלימוד זקוקים בעיקר לסייעתא דשמיא, וכי על ידי התפילה ניתן לזכות לגדולות ולנצורות בהבנת התורה.

פעם, כאשר בסיומו של סדר א' בישיבה נותר בקושיה עצומה על דברי אחד הראשונים, קושיה אשר הקשה בפניו אחד מבני הישיבה - פנה אליו אותו בחור ושאל: "רבינו, מה היה עם הקושיא?", ומן השיב בפשטות: 'הנה כעת אנו ניגשים להתפלל מנחה, ובתפילת שמונה-עשרה נתפלל: 'חננו מאיתך דעה בינה והשכל! נתחנן איפוא לפני אבינו שבשמים כי יזכנו למצוא יישוב הולם לקרשיה החמורה, ואזי נזכה בודאי לסייעתא דשמיא אשר תאיר את עינינו!...' אכן יודגש, כי בהזדמנויות רבות אחרות הבהיר רבינו שאף שהתפילה על רוחניות נחוצה היא, וערכה לא יסולא בפז - מכל מקום אין להתבסס עליה כתחליף לעמל והשקעה... כאשר ניגשים היו בחורים ומבקשים את ברכתו לחיזוק והצלחה - נוהג היה להביט בעיני המבקש ולהבהיר באופן נחרץ: "דע לך, כי לא 'ברכות' יושיעוך... אם תתחזק - תהיה מחזוק, ואם לא - לא יועילו הברכות מאומה!".

תפילה תמורת כסף

הגאון רבי יעקב גלינסקי זצוק"ל

הצדיק רבי יעקב גלינסקי, ביקש להתפלל תפילת מנחה בבית כנסת ברמת גן. אלא שהם היו רק תשעה. לפתע הבחין הרב באדם שעבר ברחוב בהליכה מהירה. אצה לו דרכו להגיע לשוק כדי לקנות מצרכים לביתו, וכשביקש ממנו הרב שיצטרף למניין סירב האיש והסביר כי זמנו קצר ומלאכתו מרובה.

הציע לו הרב גלינסקי שיעשה את הקנייה במכולת הסמוכה, ואת הפרש במחיר שבין המכולת למחירי השוק, ישלם הוא עצמו מכיסו, האיש הסכים להצעה, ונשאר להתפלל עם תשעת היהודים בבית הכנסת, לאחר התפילה ניגש אליו הרב, וביקש לקיים את התחייבותו ולשלם לו את הפרש, אך האיש סירב בתוקף לקבל את הכסף.

אשר יצר שהיא פותחת במילה "ברוך", אמנם רבינו ה"בית חדש" כתב, שאין כוונת הרא"ש לומר, שיש חיוב מצד הדין להסמיך את ברכת אלוקי נשמה לברכת אשר יצר, אלא יש בדבר מידת זריזות וחסידות.

לכן מעיקר הדין, אין חובה להסמיך ברכות אלו זו לזו, וכמו שכתבו התוספות במסכת ברכות (דף מו ע"א, ד"ה כל הברכות) בזו הלשון: אלקי נשמה למה אינה פותחת בברוך? והרי אינה סמוכה לברכת אשר יצר! שהרי יש אדם שכלל לא מברך "אשר יצר בבורך", (הכוונה למי שלא עשה צרכיו).

ומסבירים התוספות: וצריך לומר שהואיל ואינה אלא הודאה בעלמא (כלומר אין עיקרה ברכה אלא הודאה) משום הכי (משום כך) אינה פותחת ב"ברוך".

וכן להלכה פסקו הטור ומרן השלחן ערוך בזו הלשון: "ברכת אלקי נשמה אינה פותחת בברוך מפני שהיא ברכת הודאה, וברכות ההודאות אינן פותחות בברוך", וכתבו הפוסקים והמקובלים הסוברים שיש להסמיך את ברכת אלקי נשמה לברכת אשר יצר, ולכן כתב שטוב ונכון לסמוך ברכות אלו זו לזו כדי לחוש לדעת הפוסקים הסוברים כן.

ולסיכום: מעיקר הדין אפשר לברך את ברכות "אשר יצר" ו"אלוקי נשמה" בנפרד. אך לכתחילה טוב ונכון לברכתן בזו אחר זו תיכף ומיד.

אלוקי נשמה - הנוסח:

הרה"ק רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל סאפרין מקאמרנא זצוק"ל בסידור היכל הברכה [קאמרנא] מביא מנהג שלא אמרו "היא" אחרי טהורה. כנוסח הגמרא בברכות (ס עב), עוד צריך לומר שאומרים נשמה שנתת "בי" ולא "לי", מכיון שאין אדם שאין בו חלק אלוק ממעל, לכן כתוב שנתת בי, כלומר חלק אלוק שנתת בי, בתוכי.

מביא בעל הדרכי משה את דברי האבודרהם שכתב להפריד בין אלוקי נשמה שלא ישמע חלילה שהנשמה היא אלוקיו, כן כתב בעל המשנה ברורה.

תפילה מעומק הלב בכל פעם מחדש

הגאון רבי אליעזר מנחם מן שך זצוק"ל

עלינו לדעת, כי בכדי לזכות להצלחה בתורה, לעליה ולהתעלות בלימוד - אין די בעמל ויגיעה. יש צורך גם בתפילה, בהרבה תפילה, ולא סתם בתפילה - אלא בתפילה מעומק הלב!

מסופר על הנצי"ב שהעיד על עצמו כי ביום בו אינו מוריד דמעות בברכת 'אהבה רבה' - אינו אומר שיעור בישיבה, שכן אינו יכול להיות משוכנע שיעלה בידו לכוון לאמיתת התורה!

ואכן, תלמידיו של רבינו מספרים, כי בברכת 'אהבה רבה' בכל יום, ובפרט בימים הנוראים - ניכרה אצל רבינו התרגשות מיוחדת, התרגשות אשר הגיעה לשיאה בעת שאמר את המילים: "והאר עינינו בתורתך וכו', ותן בליבנו להבין ולהשכיל, לשמוע ללמוד וללמד וכו' את כל דברי תלמוד תורתך באהבה", כאשר במקרים רבים הגיע לידי בכי בעת אמירת מילים אלו!

ואין הדברים אמורים אלא בעמדו בתפילה בישיבה. ברבים, אז כלא את התרגשותו בליבו ולא התיר לה להתפרץ במלא עצמתה... בהזדמנות מסויימת בה התפלל לאונסו בביתו תפילת שחרית- הזדמן לאחד מתלמידיו לראותו כשהוא

ואף לא להרבות בתפילה על דבר אחד יום אחר יום זמן רב, מפני שנעשה כקביעות ואין תפילתו תחנונים וכו', וכעין זה נתבאר בדרכי ההשתדלות שישנם בני אדם שהמידה הראויה להם הוא מעט השתדלות, ויש הצריכים להרבה פעולות ומאמצים. כמו כן גם בתפילה, יש בזה חילוקי מדרגות בין אדם לאדם ובין סוגי משאלותיהם, שמידת הצדיקים היא שהקב"ה נענה לתפילתם מיד, ויש אנשים שאינם זכאים כל כך ואינם נענים רק אחר ריבוי תפילות ובקשות. וכמו כן יש הבדל בסוג הבקשה, שיש דברים שנקל לקבלם ועל ידי מעט תפילות משיגים מבוקשם, ויש חפצים ודברים מופלגים שצריך להרבות בתחנונים ובקשות עד שנענים להם מן השמים.

מעומק הל"ב
שלוחה בזה ברכת מזל טוב
לר' ישראל סאמוכיין שליט"א
 מרחיב שערי התפילה
 בעיר פתח תקווה

לרגל השמחה השרויה במעונו
 בהולדת הבן שיחי' למזל טוב

יהי רצון שתזכו
 לרוות ממנו ומכל יוצ"ח
 רוב נחת דקדושה
 לחיים ארוכים וסייעתא דשמיא
 לאורך ימים ושנים. אמן.

שיחיו מאירים בתורה, ויהיו בריאים בגופם ושקלם בעלי מדות טובות,
 ותן להם חיים ארוכים וטובים ויהיו אהובים למעלה ונחמדים למטה.

מעומקא דליבא
שלוחה בזה ברכת מזל טוב
לרה"ח ר' משה גשטטנר שליט"א
חדב"נ ב"ק האדמו"ר מאשילג שליט"א
 מרחיב שערי התפילה
 בעיר בני ברק

לרגל השמחה השרויה במעונם
 בהולדת הבת שתחי' למזל טוב

מעומק לבנו פנימה
 מוס של ברכה נרימה
 שירונו הרבה נחת דקדושה
 ויזכו אביה ואמה
 לחיים ארוכים וסייעתא דשמיא
 לאורך ימים ושנים. אמן.

שיחיו מאירים בתורה, ויהיו בריאים בגופם ושקלם בעלי מדות טובות,
 ותן להם חיים ארוכים וטובים ויהיו אהובים למעלה ונחמדים למטה.

חשב רבי יעקב שאולי סכום הכסף אינו מספיק כדי לכסות את ההפרש בין מחירי השוק למחירי המכולת, והוסיף עוד שטר על הסכום שתכנן מלכתחילה לתת, אך האיש המשיך לסרב. התפלא הרב גלינסקי ושאל אותו: מדוע אינך לוקח מידי את הכסף, הרי הרווחת אותו ביושר? הזדעזע האיש והשיב לו בלהט: "חלילה לי! למכור תפילה תמורת כסף! אני כבר התפללתי, זכיתי בזכות של תפילה במניין, ואיך אמכור אותה לך תמורת כסף? הרי כל הכסף שבעולם לא יוכל להגיע לערכה של מצווה אחת!". עמד רבי יעקב ותהה בינו ובין עצמו, כיצד אירע המהפך הגדול בלבו של האיש? אלא טען רבי יעקב, כך היא דרכו של היצר הרע. לפני שהאדם מקיים את המצווה, מפחית היצר הרע את חשיבותה בעיניו, ומציב בפניו את השיקולים האחרים כדחופים וחשובים הרבה יותר, אבל לאחר שכבר קיים האיש את המצווה, עוזב אותו היצר הרע לנפשו ופונה לחפש לעצמו קרבנות חדשים, או אז מתגלה האמת הפנימית של היהודי בכל הדרתה! הערכה גדולה וחיבה עצומה לקיום המצוות!
הגאון רבי יעקב יצחק ב"ר אברהם צבי גלינסקי זצוק"ל
נלב"ע ביום כ"ב שבט תשע"ד

לא להתעקש בתפילה
הגאון רבי לייב נתן מינצברג זצוק"ל

נוסף על סדר ההשתדלות והפעולות שקבע הקב"ה בדרכו של עולם שעל ידם יבואו צרכי האדם, יש עוד דרך של השגת חפציו, והיינו על ידי תפילה ובקשה, שביד האדם לבקש מאת ה' כל חפצו, וה' נענה לקוראיו ומספק להם בקשתם. והוא כאחד מדרכי ההשתדלות, שניתן לאדם לפעול ולהשיג מבוקשו.

כלומר, גם כשלאדם אין די זכויות בכדי לקבל חפצו, ולא נקבע מן השמים שמגיע לו דבר זה, בכל זאת כיון שמתחנן ומבקש, חוננים אותו ונותנים לו, כי כך הוא הסדר שקבע ה' שכאשר מבקשים ממנו הרי זה מעורר את רחמיו ומידת טובו וחסדיו של הקב"ה לתת לו, ומלכותא דרקייעא כעין מלכותא דארעא, שכך הוא גם הטבע במידת בני אדם שעצם הבקשה מעוררת שיאותו לתת לו, עצם הבקשה גורמת שהנותן מתרצה לתת.

והתפילה היא אחת מן הדרכים להשיג רצונו וחפציו, וגם בזה יש כמה מידות ומדרגות, שיש תפילה ובקשה באופן רגיל, ויש שמתחנן ושופך את לבו, ויש שמפציר וזועק בצעקה גדולה.

וכשם שבכל דרכי ההשתדלות כבר נתבאר שהדרך הנכונה הוא לאחוז במידה הראויה, כלומר מידה בינונית, וכל המרבה בהם הרי זה פוגם במידת הבטחון, כך הוא גם בעניין של בקשות ותפילות, שאין להפציר יותר מהמידה הראויה. ועיין בספר הליכות שלמה 'תפילה' מהנהגות הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל שהביאו משמו דבר מחודש - שהורה, שאין כדאי להתפלל על החולה, וכן על כל שאר בקשות, בכל ג' התפילות שביום, שזה כמו נדר, וגם נראה כמתעקש ח"ו,

עלות העלון לשבת: 220 ₪ בלבד | ניתן להעביר לחשבון 61135 | סניף 56 | בנק 11
תפוצת העלון: בני ברק, פתח תקווה, אלעד, אחיסמך, מודיעין עילית, רחובות, ירושלים

העלון יוצא פעם בשבועיים | הערות/הארות/ הצטרפות לתפוצת המייל - ניתן לשלוח למייל: shch3910@gmail.com

מקורות | הכרת הטוב
 סידור היכל הברכה-קאמרגא | שולחן ערוך מכון ירושלים, שולחן מלכים, ספריא | טור מכון ירושלים | ארחות הישיבה - הרב ישעיה ברגמן שליט"א | יבקות מפיהו הלכות תפילה חלק א' מהדו' תשע"ו | חידושי רא"ה על ברכות מהדו' תשע"ז | מאירי על הש"ס - מכון ספריא | בן מלך מהדו' תשע"ד | הגר"ע יוסף - הלכה ימית | ישיבת אש התורה | הידברות | אחינו || בית המדרש חניכי הישיבות 'חפץ חיים' אלעד || משפ' פלרסהים שיחי'.

